

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. I. Mors, & vita juxta se posita, magis elucescunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

ratus esto. Hic velle tergiversari, valde noxium. Te tuaque omnia plenissimè Deo commenda. Affidue cum Stephano clama: Domine Jesu, suscipe spiritum meum. Ita Basilius Magnus, ita Rex Galliarum Ludovicus, ita innumerati alii Christum Servatorem imitari precabantur. Spiritus eo tempore curandus, cetera omnia Deo permitrendo. Orto incendio ad id quod domus pretiosissimum habet, curritur. Arcam nummariam, aut si quid gemmarum vel thesauri loco servavimus, igni subducere properamus. Thesaurus noster, est animus noster; commendemus illum in beneficiis fidei creatori.

IV. Dilce beati. Beatitudinis pars maxima est, divinis manibus & arbitrio Numinis committere omnia. Hic solum securitas, hic rei nostrae augmentum, hic opulentia, hic vita est. Quae nostris aliorumve manibus inferuntur, mille periculis exponuntur, nimium incura sunt. Monuit Christus, ut quod thesauri nobis est, hoc ærugini, furibus, igni, insidiis omnibus subtrahamus, & reponamus caelo, quò nec ærugo, nec fures, nec ignis, nec insidia illa possint pertingere. Codicis divini phrasae est: Posuit animam suam in manu sua, hoc est, in summum se discrimen objecit. Quaecumque in manu Dei collocantur, seu voluntas nostra, sive facultates, seu elemosynae nostrae, loco sunt tutissimo; nemo hanc custodiam effringet. Dilucidè hoc Christus affirmans, Oves meae, inquit, vocem meam audiunt; & ego cognosco eas, & sequantur me. Et ego vitam aeternam do eis, & non peribunt in aeternum, & non rapiet eas quisquam de manu mea. Non miramur, Domine, è manibus tuis nil posse rapi; Altissimum posuisti refugium tuum, non accedet ad te malum.

Is porro in manu Dei se suaque omnia ponit, qui cuncta negotia sua, eorumque exitum, qui tam gaudia sua, quam suos merores, qui omnem suam voluntatem sequè totum ex integro divinitus voluntati tradit ac submittit, sibi què ipse dicit: Deus supra me curat, tamquam me solum curet; fido illi, cui me committo perfectissimè, quod partium mearum est, facio; cetera profus omnia divinae gubernationi ac providentiae permitto. Prævio Deo, prævio Christo nocere mihi nec hominum quisquam nec dæmonum potest, nisi ego mihi noceram ipse. Nisi meo memet gladio convulnerem, hæc certe invulneratus persisto.

Rabbi Moyses epistola ad Judæos Massiliae degentes, ait, divinae legis fundamentum esse hoc, quod omnium animis altissimè insigendum: omnia in mundo contingentia, miseriae omnes & pœnæ, castigationes & turbæ omnes, à voluntate nostrâ proficiuntur, nobisque propter nostras immituntur noxas. Ita profectò est: Unum atque unicum in orbe malum est peccatum, malorum omnium seminarium. Ab hoc tui sumus, & illæsi erimus ab omni malo. Verissima terræ beatitudo est, peccatum fugere, & totum sese Deo committere. Dilce beati. Et cur Deo non nostra omnia in manus demus? Sartori pannum, corium, telam, bombycinam, scutularam, Damascenam, holosericam, pictam, Attalicam credimus, cum liberali dicto, Sume hinc quantum opus, & vestem concinna: non est quod textili materiae parcas; Et avaritiâ tam exitiabili voluntatem nostram nostraque omnia non credamus Deo?

Sapienter & sanctè David, in manibus tuis, inquit, fortes mee. Tu illas misce, tempera, dispone: quidquid demum mihi est eventurum, è manibus tuis expecto, id omne paratissimâ voluntate accepturus. Sat bonum, & fat fortem habeo protectorem Deum meum, cui vitæ mortisque meae summam confidentissimè credo. Vivam quamdiu volueris, mi Deus, & quando volueris, moriar. Idcirco jam nunc & quovis momento spiritum meum in tuas manus commendo.

Si cui prospècturus dicat Deus: Elige tibi fidum hominem, cui negotia tua committas. Patrem, opinor, aut matrem, aut quem amicorum sciret fidelissimum,

A eligeret. At habemus his longè fidiorem, quia & providentior & nostri amantiorem, Christum Dominum. Hoc sciamus, quia omnia dedit ei Pater in manu. Si Ioan. cap. 13. omnia, cur nos facultates à Patre datas his manibus subtrahamus? Obi orbem, homo diffidens, num invenias manus, quæ caelum condere, & stellis inoculare, quæ terram aëris mediè firmare, & eam plantis, animalibus, metallis operire possint. Manus Domini fecerunt hæc omnia. In manus ejus omnes fines terræ. Orbem obi, homo incredule, & manus medicas quære, quæ cæcos, surdos, mutos, quæ hydropticos paralyticos, fanaticos, energumenos, lunaticos, quocumque morbo ægros contactu solo sanare possint. Hoc Christi manus possunt. Hinc omnis turba querebat eum tangere, quia virtus de Luc. cap. 6. illo exibat, & sanabat omnes. Univerfos orbis signis peragra, homo pusillanimis & emortuæ fidei, quære manus, quæ pro te vincæ, terebratæ, confossæ, vulneratæ, clavibus transfixæ sint, nec alias uspiam reperies nisi Christi manus. Quin igitur his ipsis manibus quavis horâ, quovis momento te tuaque omnia, ingenti animo summæque fiduciâ commendas & clamas. In manus tuas commendo spiritum meum; redemisti me Domine Deus veritatis.

CAPUT VIII. De beatissimo Christi Redivscens horto.

Lvgentis Ecclesie sacrum carmen est: Ecce quomodo moritur iustus, & nemo percipit corde. Verissimum. Moritur Christus, & quis est qui hanc mortem percipiat corde? Iconem crucifixi Jesu salutamus oculis. Piè hoc: sed ubi cor? Ceremoniis inhaeremus, sed ubi dolentis animus? Crucem veneramur, sed quis pendens in cruce societatem ambit? Morientem Christum aspiciamus; sed ubi commorientes sunt? Ah! nemo percipit corde.

Ergo mortuus est iustorum omnium iustissimus, sed mortem vicit moriendo. Si ergo, inquit Bernardus, desideras Deum videre sublimem, humilem prius IESUM videre carato. Intuere prius exaltatum serpentem in deserto, si videre desideras regem in solio residentem. Ista se humiliet visio, ut illa exaltet humiliatum; reprimat ista timorem tuum, ut illa repleat desiderium tuum. Mors Christi tot sæculis sperata, tot annorum centuriis expectata, tot desideris ac gemitibus oprata, tot vatum oraculis denuntiata, tot sacrificiorum differentis adumbrata, in vitam nos omnes restituit. Hac unâ morte vivimus, aliter æternum morituri, nisi illa præcessisset: æterno calorum exilio dammandi, nisi mors illa patriæ, quam perdideramus, restituisset; æternâ premendi servitute, nisi mors ista in libertatem afferuisset; vinculis perpetuis, immixti æternitatis carcere dammandi, nisi mors Christi nos exsolvisset. Non salus, sed impius fuit vates, qui dixerat: Expedi nobis, ut unus moriatur homo pro populo, & non tota gens pereat. Peruisset non Israël tantum populus, sed humana gens universa. Unâ igitur morte vivimus omnes, morituri omnes sine hac morte. Mirum, ter mirum: Mors nisi perimere docta, vitam est largita.

Vivit Dominus Jesus, qui in cruce nostri causâ est mortuus: Surrexit sicut dixit. Pendens in trabe mortem consideravimus; nunc & redivi gloriam contemplemur. Hæc duo tam sibi adversantia juxta se statuerè nostri erat consiliis, principio hujus libri. Et ejus rei causam assignabimus.

§. I. Mors & vita juxta se posita magis elucescunt.

Ita se habet multarum rerum venustas & pulchritudo, ut, nisi ea deformitas & opposita turpitudine comitetur, vel etiam præcedat, multum illa sui amittat, & in-

Altor. l. 7. vers. 19. Ludovicus Rex Galliarum.

Bilce beati.

Luc. c. 10. v. 27. & 28. & sequantur me. Et ego vitam aeternam do eis, & non peribunt in aeternum, & non rapiet eas quisquam de manu mea. Non miramur, Domine, è manibus tuis nil posse rapi; Altissimum posuisti refugium tuum, non accedet ad te malum.

Qui se sua. que omnia in manu Dei ponat?

Ecce hinc loci verus Gregorius Tholosanus in 1. Comment. in 19. tractat. ar. 1. mirabilis. lib. 3. cap. 12. num. 1. Terre Beatitudinis est peccatum fugere, & totum sese Deo committere.

Ps. 30. v. 16. Elebra: in manibus tuis tempora mea.

Ioan. cap. 13. vers. 1.

Ps. 94. v. 4.

Luc. cap. 6. vers. 19.

Ps. 50. v. 6.

Bernard. serm. 1. de verbis Isaie.

Per mortem Christi vivimus, æternum perituri nisi præcessisset.

Ioan. cap. 11. vers. 50.

Matt. c. 28. vers. 6.

Venustas multarum rerum nisi eam deformat, & in-

mitas co-
mitterur
vel præce-
dat incipit
vileſcere.

& incipiat vileſcere. Solem eſſi per ſe pulcherrimum, illum tamen multo gratiorem roſiſua nox facit, & ni- græ matri obductum pallium. Aſtatem ex ſe amœniſ- ſimam, plurimum tamen hiems commendat, & glacia- lia illa marmora, & canæ nivis inamœnum velamen. Valetudinem nulli non jucundam, tamen eam jucun- diorem reddit invaletudo. Cibis ſuavis non eſt, quàm qui poſt famem ſumitur: potus hilariſ non eſt, quàm qui poſt ſitim conceditur. Non eſt accepta quies, quàm quæ laborem ſequitur. Quid cælo favente & innubi lætius: minus tamen eſſet, niſi ei formam hanc com- mendabilem faceret nigrarum nubium deformitas & horror. Riſus eſſi naturâ ſuâ delectet, magis tamen ſa- pit poſt lacrymas. Illius Giei, quæ Chriſtus in vitam re- diit, lætitiæ, perquam auget prægreſſa triſtitia: ridentiſ denuo cæli favorem, emiſſæ prius lacrymæ commen- dant. Chriſtum in vitam reducem mors fecit, mors illa, quæ aſtra juſſit expalleſcere, cælum nigreſcere, ingeni- ſcere ſaxa: mors illa, quæ vitam imperavit mori, & eos qui pridem mortui, è tumbis provocavit: mors illa, quæ totum fecit lugere orbem, eundemque totum fecit gaudere. Hiems fuit & acerba, quæ multarum virtutum flores ſecavit, & ipſum vitæ florem conculcavit letali frigore. At conculcatus flos iſte, caput denuo erexit & oſtendit ſe vivere, ſtetitque erectus in eo ipſo horto, in quo depreſſus ante jacuit. Horre beate, quàm mihi in- timos percelliſ ſenſus, cùm de te cogito!

Prægreſſa
triſtitia
auget illi-
dici læti-
tiam, quæ
Chriſtus
in vitam
rediit.

Superi, date veniam, avelli ab hoc horto nequeo, in quo noſter Servator ut flos agri, aratro crucis contulus jacuit, livore, pallore, vulnere plenus. At odor & color, & recens vita huic flori in hoc horto rediit. Horte divi- ne! ſi licet, pedem in te penetra: da, quæſo te, ingreſ- ſuro mihi aditum. Sed & vos omnes alios invito, ut huic deliciarum locum juxta mecum ingrediamini, fauſto & benevolo, quod opto, pede. Neque puto, hu- jus ingreſſus pœnitebit: ipſe forſan hortulanus occur- ret, qui ducat, qui viam monſtret, qui florum arcana, herbarum abdita, arborum ſecreta ediſſerat, & volu- ptatem nobis pariat Chriſto redivivo dignam. Ingre- diamur propitio Numine.

§. II. In Horto Chriſtus ad vitam redit.

Cælum mihi videre videor, non hortum, cùm hoc amœnitatis theatrum intueor, in quo ſcintillantes micantéſque variè flores magis profectò nitent, quàm illi aſtrorum ignes ſerenâ nocte. Campos Elyſios priſca poëſis ſomniavit, & locavit illos in inferorum regione. Somnium planè fuit, imò delirium: nam quæ ſit apud inferos vel umbra voluptatis? Hic hortus, hic verè cam- pus Elyſius eſt, quem ſuæ poſt mortem quieti, quem ſuo poſt reducem vitam triumpho delegit Servator, cùmque magis ornavit, quàm ullus Imperatorum ſuum, eſſi ſuâ manu conſtrum.

Egregium profectò & laudabile fuit priſcorum ſtu- dium in re hortenti, quam, qui Epicuro ut auctori attri- buunt, meo judicio largiter errant. Nam in hanc hor- torum voluptatem ab omni ævo cupidè conſenſerunt clariffimi virorum. Et ſacras litteras luſtramus? Videbi- mus unâ cum orbe nato natos hortos, quos Deus ipſe primo homini domicilium attribuit, & velut ſedem beatæ vitæ. Profanas paginas inſpiciamus? Ecce Semira- midis hortus æreus & penſilis, in quo conſtruendo tre- centa millia hominum deſudârunt. Ah! quàm hic no- ſter hortus minùs operoſus, & multo cultior eſt: ille la- borem, iſte nitorem habet majorem. Quid enim ille habuit, niſi fontes, flores, arbores: iſte verò eum in ſe recepit, à quo fons omnis, flos & arbor accepit origi- nem. Celebres ſunt & Hesperidum horti, in quibus

Horti à
Deo pri-
mo homi-
ni pro do-
micilio at-
tributi.

Arbores frondes auro radiante nitentes
Ex auro ramos, ex auro poma ſerbant,
quæ Ladon draco cuſtodiebat. Noti ſunt & Corcyrei

A regis Alcinoi, Adonidis & Tantali vireta & horti, quos proverbialiter loquuntur & fabulæ. In certis veriſque hi- ſtoriis reperuntur Cyri regis manu inſtituta plantaria. Sed habeat ſuos ſibi hortos rex Cyrus, hunc ego malo, cui Chriſtus ſuum corpus quæſi granum inſeminavit, eumque tanti theſauri cuſtodem & tutorem eſſe voluit. Jam inter Græcos Romanôſque, quot illuſtres viros eſt producere, qui poſitis aliis curis, ſoli fuerunt in hac curâ. E Græcis quidem reperio in hortis omnes Philoſophos & ſapientes, qui remoti ab infano foro & urbe, horto- rum ſe ſpatiis ſepibusque clauserunt. E Romanis Tar- quinium regem video jam tum priſcâ illâ Româ, in hortis molliter ambulantiem & papaverum capita reſe- rantem. Catonem Cenſorium agnoſco rei hortenti de- ditum, & de eâ ſerid ſcribentem. Lucullum poſt Aſiaticas contra Mithridatem victorias, in viridibus iſtis & floriferis ædibus orientem conſpicio. Sullam abjectâ Diſtaturâ, ſua viter hic inter flores ſenſcentem intueor. Diocletianum Principem olera ſua & lactucas ad Salo- nam, purpuræ & omnibus ſceptris præſentem admir- ror. Sed en, dum illuſtres hortulanos recito, hortula- num video, qui humanâ quidem ſpecie auſtuſior, habi- tu tamen eſt ab humano nil differente. Et niſi me fallunt oculi, ſermones miſcet cum feminâ, quam Magdalenam nominant. Quis iſte hortulanus? alium vultus, alium veſtis loquitur; ille Deum, hæc hominem fatetur. Non errem, credo, ſi hunc hortulanum eum eſſe dicam, qui ante triduum magis ſanguine quàm pulvere oblitus, vulneribus magis quàm ſordibus deformatus, latronum mediis in infami ſtipite exhalavit animam. Reverâ hic ipſus eſt, qui animorum hortos aliquot annis cæleſtis doctrinæ ſemine percoluit, tandem pro tam fideliter poſitâ operâ in crucem aſtus, & in horti monumentum è cruce delatus eſt; hodie redivivus priſtinam & am- pliorem dignitatem recuperavit. Non multum abſimili fato (ſi ſummis ima fas comparare) Abdalonymus ad diadema & purpuram pervenit.

§. III. Abdalonymus ex horto ad purpuram & ſceptrum prodit.

ERat Sidoniæ rex dandus, Juſtino & Curtio teſti- bus. Erant Hephæſtioni Alexandri clariffimo duci clari juvenes, qui factâ ſibi poſſeſtate regnandi, negave- runt quemquam patrio more iſtîd faſtigium recipi, niſi regiâ ſtirpe ortum. Admiratus Hephæſtio magnitudi- nem animi ſpernentis quod alii per ignes ſerumque peterent, Vos quidem macti virtute, inquit, eſtote, qui primi intellexiſtis, quantò majus eſſet regnum faſtidire quàm accipere. Ceterum date aliquem regiæ ſtipis, qui meminerit à vobis acceptum habere ſe regnum. At illi ſtatuunt neminem eſſe potiorem quàm Abdalo- nymum quemdam, longâ quidem cognatione ſtipi re- giæ annexum, ſed ob inopiam ſuburbanum hortum colentem exiguâ ſtipe. Cauſſa ei paupertatis, ſicut ple- riſque, probitas erat, intentuſque operi diurno, ſtrepi- tum armorum, qui totam Aſiam concuſſerat, non exau- diebat. Subitò igitur dicti juvenes cum regiæ veſtis in- ſignibus hortum intrant, quem fortè ſteriles herbas eligens Abdalonymus repurgabat. Tunc rege eo ſalu- tato, alter ex his, Habitum, inquit, hic quem cernis in meis manibus, cum iſto ſqualore permutandus tibi eſt. Ablue corpus illavie, æterniſque ſordibus ſqualidum. Cape regiſ animû, & in eam fortunam, quâ dignus es, iſtam continentiam perfer. Et cùm in regali ſolio reſide- bis, vitæ neciſque omnium Dominus, cave obliſſicatis hujus ſtatûs, in quo accipis regnum, imò propter quem. Somnio ſimilis res Abdalonymo videbatur. Interdum fatiſne ſani eſſent, quòd tam protervè ſibi illuderent, percunſtabatur. Sed ut cunctanti ſqualor ablatus eſt, & injecta purpura, & ſides à jurantibus facta ſerid, jam rex iſdem comitantibus in regiam pervenit, quem cùm